

ДЕТСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЯ

Бял щъркел

Белият щъркел (*Ciconia ciconia*) е вид едра птица, представител на семейство Щъркелови. Гнезди и отглежда потомството си в Европа (включително и България), Северна Африка, Близкия изток и Централна Азия. Извършва сезонна миграция в Субсахарска Африка, Западна Индия и по-рядко в южните части на Арабския полуостров.

Възрастната птица има характерен вид с почти напълно бяло оперение, черни махови пера, дълъг врат, дълги червени крака и дълъг червен заострен клюн. Дължината на тялото от върха на клюна до края на опашката е 100 – 115 см, а размахът на **крилете** е 155 – 215 см. Формата и размерът на крилете помагат при миграциите на дълги разстояния, като позволяват на птицата да се рее и да използва топлите въздушни течения, за да пести енергия.

Изгражда гнездата си върху **комини**, стълбове от електро преносната мрежа, **покриви**, **паметници** и все по-рядко върху стари изсъхнали дървета. Гнездото е с големи размери, ежегодно се ремонтира и освен за гнездене на белия щъркел служи за подслон на други видове дребни птици. Образува постоянни двойки, които ежегодно отглеждат по едно поколение от 1 до 6 малки. Малките за няколко месеца укрепват и отлитат с родителите си при есенната миграцията на юг.

Промените в околната среда в районите на гнездене и зимуване имат силно въздействие върху оцеляването на вида. Осигуряването на спокойствие на птиците при извършването на миграциите и по местата за почивка по маршрута е също от решаващо значение за ограничаване на смъртността при изтощителните прелети. Макар и добре познат, поради близкото си съжителство с човека, белият щъркел е изключително чувствителен вид. В продължение на столетия той успява да живее съвместно с хората и отново човешката дейност се оказва решаващ фактор за съществуването на вида.

Над България преминава най-големият миграционен поток на вида към Африка и обратно. Тук се събират птиците от източната миграционна популация ([животни или растения от един вид, разпространени върху определена територия](#)) и образуват огромни ята, които почиват и набират сили на няколко места по **Българското Черноморие**.

Белият щъркел носи разнообразна символика при различните народи, които са водили съвместен живот с него в продължение на столетия. Приема се, че носи семеен уют и щастие за дома, над който гнезди. Символ е на плодородието и родителските грижи.

Щъркелът е хищник, като основната му плячка са дребни гризачи, които са вредители по полските култури. Счита се, че оказва пряко въздействие върху осигуряването на храната за хората. Ежегодните миграции, водещи до изчезването на птиците в края на **лятото** и повторната им поява след края на студената **зима** са предпоставка за възникването на множество **МИТОВЕ**. Щъркелът е птицата, която за българите символизира идването на **пролетта**.

Обичаят да се носят **мартеници** също е свързан с белия щъркел. Който види щъркел, трябва да свали мартеницата от гърдите си, да я остави под камък или завърже на разцъфнало клонче.

ИЗТОЧНИЦИ:

Изображение и статия: <https://bg.wikipedia.org>

КОСАТКА

Косатката (*Orcinus orca*) е най-големият представител на семејство Делфинови. Бозайникът се среща във всички океани. Косатката е хищник и се храни с риба, костенурки, птици, тюлени, акули и дори други млади или дребни китове. Това поставя косатката на върха на морската хранителна верига.

Физически характеристики

Размер на косатка, сравнен с човешкия

Косатките имат характерна окраска с черен гръб, бели гърди и корем с две извити като език бели ивици от двете страни и бяло петно над и зад окото. Имат тежко и набито тяло и голяма гръбна перка. Мъжките обикновено достигат 8 м дължина и тегло над 6 тона. Женските са по-дребни и достигат 7 м и тегло около 5 тона. Най-голямата описана мъжка косатка е с дължина 9,8 м и тегло над 10 тона, а най-голямата женска – с дължина 8,5 м и тегло 7,5 тона. При раждането си малките са около 180 кг и дълги към 2,4 м. С

дължина около 1,8 м гръбната перка на мъжките е по-дълга и по-изправена, отколкото на женските.

Череп и част от скелет на косатка

Повечето сведения за живота на косатките са получени от дългосрочни изследвания на популациите по крайбрежието на **Британска Колумбия** и **Вашингтон** и от наблюдения на затворени косатки. Поради пълнотата на изследванията и силното структуриране на стадата от тези животни, информацията е подробна и точна. Въпреки това преходни групи и групи в други океани може да имат леко отличаващи се характеристики.

Източник: <https://bg.wikipedia.org/wiki/Косатка>

ЗАМЪК

Средновековният английски замък Бодиама, построен през XIV век

Германският замък Хоенцолерн в Баден-Вюртемберг, бивша резиденция на фамилия Хоенцолерн. Построен е на височина от 855 метра и ясно показва използването на естествени защити с цел непристъпност като хълмове, речни меандри и други.

Средновековният замък Шато де Шийон в Швейцария

Баварският замък Нойшванщайн, познат още като *Приказният замък*

Замъкът е вид **сграда** или комплекс от сгради с укрепителни и отбранителни функции, строена по време на **Средновековието** в **Европа** и **Близкия изток** от европейската **аристокрация**. Макар, че често са подчертавани предимно военните приложения на замъците, тези здания служат също така като административни центрове и **символи** на властта, подчертаващи и узаконяващи социалния статут на владетеля. Градските замъци са използвани за контрол над масите и важните търговски пътища, докато провинциалните често се намират в близост до архитектурни или природни особености, които са от съществено значение за общността, например **мелници** или плодородна земя.

Замъците първоначално се строят от **дърво** и пръст, като по-късно за усилване на защитата се използва камък. Ранните замъци често търсят природни, естествени защити и по тази причина не включват **кули** и бойници, разчитайки на централната защитна част. В края на **12.** и началото на **13. век** се появява научен метод за строеж на замъци. Това води до появата на кули със специално значение. Повечето нови замъци са многоъгълни или разчитат на концентрична защита – състоят се от няколко етапа от укрепления, намиращи се едно в друго, с възможност да бъдат използвани едновременно за максимално увеличаване на отбранителната способност.

Източник: <https://bg.wikipedia.org>

Материала подготви: Диляна Маринова, студент-практикант по проект „Студентски практики“.

Провери и редактира: Диляна Гаджева, ментор по проекта.